

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

*Da bi nebeško Dete
vsem naročnikom in bralcem Domoljuba
bogato blagoslovilo božične praznike,
želi Uredništvo.*

V skupno fronto!

Te dni smo imeli priliko govoriti z večjim številom progovnih delavcev z dotenjske proge. Možno, družinski očetje, ki delajo že po 25 do 29 let kot progovni delavci in rokodelci na železnici, so bili popolnoma obupani. Že iz obraza se jim je bralo, kako hudo jih teži skrbi in pomanjkanje. Saj ni čuda? Progovni delavci so pri železnici zares tako plačani, da se pri marsikaterem res ne more razumeti, kako more sebe in družino še pri življenju ohraniti. Plača znaša 13 do 17 Din, družinske draginjske doklade pa, če ima le majhno bajto in košček zemlje, ne dobiva nobene. Ni zadosti, da ti največji trpni državne železnice izgubijo zaradi dežja in slabega vremena veliko šihov. Zdaj v sredi zime, ko so vsi delavci in njih družine zaslužka in pomoči najbolj potrebni, se je začelo pri železnici varčevati s tem, da ne puste delavcem delati kakor samo po 2 do 3 dni v tednu. Če delavci prosijo ali se pritožijo, da ne morejo brez zaslužka živeti, jih predstojniki brezsrčno zavrnejo, češ, ako ne moreš shajati, pa pusti železnico in pojdi. Ako bi tako ravnali z mladimi še začetnimi delavci, da bi jim ob pomanjkanju dela ali kredita krajšali zaslužek, bi bilo to vsaj deloma umljivo. Da se pa tako neusmišljeno in brezvestno izpostavljajo v največjo revščino in obup stalni delavci, ki delajo že po 25 do 30 let stalno pri železnici, je vnebovpijoče. Kam naj gre zdaj na starost delavec, ki je vse svoje mlade moči žrtvoval železnici? Vrh tega so ti reveži večinoma vsi v provizijskem skladu. Ali naj zdaj na starost, ko bi mogli v več kot zaslužni pokoj, puste železnico in provizijski

sklad? Tu res ne moremo razumeti, kako da morejo gospodje, ki spadajo po svojem stanu med izobražence, biti tako brezsrčni, brezvestni in krivični. Ali bi se bilo čuditi, če bi postaranemu trpinu, ki se je 30 let mučil v mrazu, vročini, ponoči in podnevu in še stradal z svojo družino, v očigled takih krivic zavrela kri?

Toda ne samo državna, ampak tudi privatna podjetja delajo z delavci istotako. V papirnici v Vevčah so tudi začeli omejevati obrat in celo žugajo bogati kapitalisti, da bodo obrat ustavili, češ da nimajo naročil. Pa ne, da bi bilo papirja v Jugoslaviji morda preveč, kaj še? V Jugoslaviji moramo papir še uvažati, ker ga domače tovarne ne morejo dovolj preskrbeti. In kljub temu delavcem nočejo dati zaslužka. Namen kapitalistov je papir še podražiti in napraviti tako še več dobička. Delavce mečejo na cesto lačne, raztrgane in bose z njih družinami zdaj sredi zime, samo zato da bodo delavci prisiljeni udati se in delati za tako plačo in tako kakor bodo kapitalisti hoteli. Če bo šlo tako naprej, bodo tako državni kakor privatni uslužbeni in delavci na tem, da sploh ne bodo mogli več pošteno živeti. Beračiti bodo morali ali pa krasti — ali pa za lakoto umreti.

Zakaj pišemo to v kmetškem glasilu? Prvič, ker nam to kot kristjanom ni in ne sme biti vse eno, če cela vrsta ljudi od lakote gine vsled izkoriščanja delodajalcev. Za trpečega je kmet še vedno imel sree. Drugič pa tudi raditega, ker bo kmet sam udarjen, če bo delavec slabo plačan. Kako pa bo plačeval kmetove pridelke, če ne bo imel denarja? Vemo tudi, da se dolga vrsta delavcev rekrutira iz kmetških sinov. In za lastno kri bomo toliko več imeli sočutja. Mi

moramo delati z vso odločnostjo in brezobzirnostjo na to, da se delavcem da zaslužek in taka plača, da bodo mogli pošteno izhajati, ter kmetu in obrtniku plačati vsaj proizvodne stroške za njih pridelke in izdelke. Delavci sami pa, kakor se vidi, ne bodo zmogli uspešnega boja proti kapitalizmu, ako se ne združijo z našim kmetom.

Zato delavci, zganite se! Spoznajte, kako v tesni zvezi si stoji delavstvo in mali posestnik kmet v gospodarskem in stanovskem oziru. Kmet nima koristi od tega, če je delavec slabo plačan in strada z svojo družino. Kmetu se bo dobro godilo le tedaj, kadar mu bo delavec in uradnik lahko dobro plačal, kar potrebuje od njega. Nasprotno pa tudi delavec in uslužbenec v državni ali privatni službi nima koristi, če kmet ne more shajati in je prisiljen v znatno večji meri kakor dosedaj si iskati zaslužka kot delavski konkurent v državnih in privatnih podjetjih. Delavcu se bo takrat dobro godilo, kadar ne bo imel njegov gospodar delovnih moči, ki bi se mu ponujale za vsako ceno, na razpolago. To spoznanje nas mora združiti in strniti v skupno armado proti našim izkoriščevalcem. Ne smemo poslušati in se pustiti zavajati od takih, ki hujskajo delavca proti kmetu in kmeta proti delavcu. Pri vsem našem prizadevanju pa moramo imeti prav posebno pred očmi dvoje: poštini moramo biti in odločni. Poštini moramo biti tako, da zahtevamo zase le to, kar nam za naše delo, trud in socialno pravičnost priteče. Odločni po moramo biti tako, da se za naše pravice vztrajno in brezobzirno borujemo brez vsake malodušnosti, dokler popolnoma ne zmagamo.

Kmetska in delavska armada naj skupno bojujeta boj za svoj obstanek. Zakaj po svojih gospodarskih interesih imata toliko vezi med sabo in skupni sovražnik je tako mogočen in brezobziren, da je ločeno bojevanje samo izguba moči in je nevarnost, da bosta poražena oba: kmet in delavec.

**Pri trgovcu pazi
na znamko in vtisnjeno besedilo
GAZELA MILO**

Iz seje Jugoslovanske Kmetijske Zveze.

Seja načelstva JKZ se je vršila 13. decembra 1922. Navzoči so bili vsi člani načelstva.

Poslanec Brodar je poročal o političnem položaju zlasti z ozirom na vladno krizo. Povdarjal je, da gre stremljenje radikalne stranke za tem, da brez demokratov sestavi volivno vladno. O poročilu poslanca Brodarja se je razvila živahna debata.

Z ozirom na govorice, da bo bivši deželni glavar dr. Šusteršič poskušal zanečiti v stranki razdor, izjavljajo vsi člani načelstva JKZ, da bodo z največjo odločnostjo branili enotnost in disciplino v stranki, ki je sedaj edina resna borilka za politično avtonomijo Slovenije, za gospodarsko osamosvojitve slovenskega ljudstva ter branilka krščanskih načel v javnem življenju. Sprejeta je bila tudi tozadavna resolucija.

Ker se je med nekaterimi pristaši JKZ širilo mnenje, da naj naši somišljeniki odstopajo od Kmetijske družbe, sklence načelstva JKZ, da naj v Kmetijski družbi kot pomembni strokovni kmetijski organizaciji člani Kmetijskih zvez kljub povišani članarini še nadalje vztrajajo ter še drugi pristopajo. Samo na ta način bo tudi prej ali slej mogoče te razmere v družbi odstraniti.

Sklenilo se je nadalje, da se priredi več enodnevnih tečajev. — Kmetiska zveza se bo reorganizirala po vzoru Kmetijske zveze v celjskem okrožju.

Prihodnja seja JKZ se bo vršila meseca januarja, na kateri se bo v prvi vrsti razpravljalo o združnih in gospodarskih vprašanjih, in sicer: o vnovčevanju vina, o kmetijskih društvih, o lesni trgovini in o denarnem združništvu.

Obravnavalo se je na seji še o drugih važnih vprašanjih, o katerih bomo še govorili.

Sodba Cerkve o delu za dobre časopise.

Papež Leon XIII. je pisal: »Ker je glavno sredstvo nasprotnikov, s katerim nas napadajo, sv. vero in vse naše časopise, zato se zahteva tudi od katoličanov, da z istim sredstvom branijo svojo vero in zagovarjajo svoje pravice. Naloga katoliškega časopisa je podpirati delo duhovnikov in pospeševati katoliške interese.« Pij X. se je ponovno izrazil: »Moji predniki so blagoslovili orožje krščanskih bojevnikov v boju zoper Turke, jaz pa blagoslovim pero krščanskih časnikarjev.« Ob drugi priliki je zopet rekel: »Zaman boste zidali cerkve, vodili misijone, ustanavljali šole, ves trud bo zastonj, če ne boste znali prav ravnati s katoliškim časopisjem.« In zopet: »Ako je katera ustanova vredna, da se ji katoličani z vso poštovanostjo posvete, tedaj je v prvi vrsti vaša, (katoliškemu tiskovnemu društvu sv. Pavla v Rimu). In mehiškemu škofu je zaklical: »Mi mislimo, da ni dandanes ničesar kar bi bilo večje važno-
2'

stf.« Limburški škof dr. Killan je v svojem letošnjem nagovoru v Kolinu na sestanku društva sv. Avgušlina dejal: »Z veliko radostjo sem prišel na ta sestanek, katerega namen je povečati moč katoliškega tiska. Pozdravljam vas vse, zlasti pa vas urednike katoliških časnikov, ki v teh viharjih časih tako junaško odbijate s svojim peresom vse sovražne navale, na idealne nauke Gospoda Kristusa. Katoliški časnik stori danes več dobrega med ljudstvom, kakor pa zamore cela armada duhovnikov. Njegova beseda gre po deželi, sliši jo tisti, ki hodi v cerkev, pa sliši jo tudi tisti, ki nikdar ne vidi hiše božje od znotraj. Jaz sem prepričan, da ničesar ne bo rešilo naše stvari kakor edino katoliški tisk. Besede Pija X. so zlate besede, ki je dejal: »Zastonj zidate cerkve, zastonj gradite svoje zavode, ako zanemarjate katoliški tisk.«

Pomen katoliškega tiska moramo zanesiti v sree slehernega katoličana. Prepričajmo jih, da se bodo tega zavedli, da bodo znali ceniti važnost katoliškega tiska, katero je edino sredstvo proti slabim naukom, ki jih širi katolicizmu nasprotno časopisje. Zato stopimo skupaj in pričnimo delati z vsemi močmi, da se naš katoliški tisk pomnoži. Vsak v svojem delokrogu ga naj širi in naj ima vedno pred očmi njegov pomen. Kdor danes širi katoliški tisk, ta zida obrambni zid katoliške cerkve. Ta si plete neminljive zasluge pri nebeškem Očetu. Zato vsi na delo in širimo katoliški tisk med ljudstvom, da bo enkrat spoznalo pravi pot, ki vodi do neminljive sreče gori nad nami.« Tako Limburški škof. — Naš slovenski škof dr. Sedoj je dejal v svoji prvi poslanici na vernike: »Širite katoliške knjige in katoliške časopise! To delo je zasluzno delo in ena izmed glavnih dolžnosti vernega katoličana.« In kolikor je že isto ponovil naš ljubljanski škof. Omenimo le njegove tozadavne zadnje besede iz letošnjega pomladanskega Pastirskega Lista vernikom, kjer stoji sledeče: »Cerkvi nasprotni časopisi grde vero in vernike večkrat naravnost in očitno, večkrat pa vero in njene člane puste v miru, toda ves duh je tak, da se vsakdanji čitatelj teh časopisov kar nevedoma navzame mišljenja, ki je Cerkvi, verskemu življenju, veri in nazadnje tudi Bogu sovražno. In ravno sedaj so naši slovenski časopisi nam nasprotnih strank to prenevarno pot ubrali. Na to vas vernike po svoji dolžnosti opozorim, da ne boste kupovali strupa prikritega in z njim zastrupljali sebe in svojih družin.«

Vzgoja k varčnosti.

(Konec.)

Tudi naša izobraževalna društva se morajo zanimati za to panogo mladinske vzgoje. Prirejati morajo predavanja za pouk o pomenu varčevanja; morajo pa tudi praktično navajati mladino k varčevanju z društveno »Čebelico«. Orlovski odseki menda po večini že imajo »Čebelico«; potrebno je le, da ta »Čebelica« začne prav pridno delati in zbirati, da bodo fantje imeli zares koristi od tega

Slišim, da se že oglašate nekateri z ugovori. Eden ugovarja in pravi: Ali res mladini prav ničesar ne privoščite, nobene uživanja in nobenega veselja? — Na to vam morem samo to reči, da vam ne privoščimo tega, kar vam škoduje in kar s časom lahko postane za vas opasna razvada in huda strast. Pomislite, da je sladkoželjnost iz malih otrok že napravila tatove in da so iz veselih mladih pincev postali strastni pijanci v nesrečo za svojo družino in sebi za prezgodnji grob. Mesto takih stvari pa vam privoščimo to, kar je potrebno: izobrazbo, knjigo, časopis.

Drug ugovor slišim od starišev, češ saj ravno društva mlade ljudi navajajo k zapravlivosti. Rečem vam, ako je to res, potem nam takih društev ni treba, potem v taka društva svojih otrok ne pošiljajte. Čisto drugo pa je, ako ta društva zahtevajo članarino, zahtevajo prispevke za društvene prostore, za društveno pisarno, za predavanje itd. To, dragi moji, ni navajanje k zapravlivosti, to je varčevanje in sicer še boljše vrste varčevanje, pri katerem denar investirate in boste sadove tega šele v poznejših letih prav ugodno čutili. Kar izda mladina za knjige, za izobrazbo, za zdravo društveno življenje, to je kapital, ki je naložen na najboljše obresti in ki bo nosil te obilne obresti celo življenje.

Se en ugovor zlasti mladina dandanes rada navaja, da z njim opraviči svojo zapravlivost. Pravi, da se danes ne izplača varčevati, ker je denar vedno manj vreden in kdor dandanes varčuje, ima od tega prav-zaprav škodo. Ta ugovor je najnevarnejši, zato ker mladina ne vidi, da se gre pri varčevanju tudi za druga splošna vzgojna načela, da gre za vzgojo k vztrajnosti, k vzdržnosti, k odgovornosti za lastna dela in za lastno življenje. Tisti, ki dandanes svoj denar zapravi, res nima mogoče toliko škode, ako vzamemo, da bo denar še naprej padal. Ne pomisli pa, kako veliko škodo ima v tem, da se je v mladih letih navadil zapravlivosti, nevzdržnosti, neodgovornemu življenju. Ne pomisli, da bo na tej boleznih bolehal celo življenje in da bo vsled teh razvad mogoče na stara leta v breme občini, v breme vaščanom. Kar pa se tiče denarja samega, tudi nikjer ne stoji zapisano, da bo denar vedno manj vreden in ako danes pod slabo vladno denar pada in zgublja svojo vrednost, pa bo prišla dobra vlada, pod katero se bo denar dvigal in bo vedno več vreden.

Slovenska mladina, zberi svoje sile in svoj pogum in hodi nova pota! Ne pusti, da bi številno hranilnice in posojilnice, ki nam jih je z zlatim svojim srcem ustanavljal dr. Krek, začele hirati in ostale samo še spomenik lepših dni slovenskega naroda. Dr. Krek jih je ustanavljal za te. Zato se vzdrami in pridobi si z varčnostjo zlati ključ, da boš te zaklade odprla.

Zakaj?

Zato, ker je velikansko množino sukna, platna, parhenta in hlačevine prejela iz inozemskih tovararn, ter prodaja po budovito nizkih cenah vabljivo R. Stermeck, Celje 305
Cenik s tisoč slikami zastonj.

Gospodarski obzornik.

Polom naše valute.

V »Domoljubu« smo že večkrat omenili, da je prevzel nalogo dvigniti vrednost krone oziroma dinarja Plavšić, preje se je pisal Löwensohn (!), ravnatelj zagrebške »Balkanske banke«. Takrat, ko je prevzel to nalogo v finančnem ministristvu, je bilo vrednih v Švici 100 naših kron 1 frank 30 centesimov (1 K 30 v). Še nikoli ni krona, odkar obstoji naša država bila tako malo vredna, kot ravno takrat. In Plavšić je pričel vzdigovati vrednost denarja. Že takrat so napovedovali nekateri, ki dobro poznajo vso zmedo in nesposobnost v finančnem ministristvu, da iz te moke ne bo kruha. Plavšić se je pa spravil na pot, obredel vsa važna mesta naše države in razlagal ne dolgo in široko, da bo omejeval uvoz, prenapredil pravilnik glede prodaje deviz (vrednostnih papirjev) in tujega denarja ter pobijal zvišanje cen. Tako je prorokoval tudi v Ljubljani in povedal strmečim industrijskim krogom, da bo po novem letu vzdignil vrednost dinarja tako visoko, da bo enako vreden češki kroni. Nekaj pa ni povedal, da bo dvigal naš denar z ameriškimi dolarji in z zlatom (25 milijonov zlatih kron), ki smo ga dobili od avstro-ogrskih banke. In res, krona je rasla tako, da smo jo v Švici spravili tako visoko, da je bilo 100 kron vrednih že 2 franka 40 centesimov (2 K 40 v). Nato je pa pričela iti krona nazaj in nazaj, tako, da je bilo v soboto, dne 16. t. m. vrednih 100 K le še 1 frank 40 centesimov. Posledica tega je, da so pričele cene vsem potrebščinam rasti in še vedno rastejo. Prvega obroka ameriških dolarjev ni več, razen tega smo pa prodali izven naše države še 25 milijonov avstrijskih kron v zlatu. Morebiti bi krona ostala še na isti višini, če bi dobili drugi obrok ameriškega posojila. K sreči ga nismo, ker bi ga sicer ravnotako neumnost napravili kot smo prvi obrok. Belgrajski listi pišejo o tej stvari, posebno pa »Radikal«, ki pravi:

»G. Plavšić se čuti utrujenega od velikega napora pri popravilu dinarja, on bo odstopil svoje mesto drugemu, a sam se bo vrnil na mesto ravnatelja Balkanske banke v Zagrebu, koje mesto bo od sedaj zelo plodonosno, ker se v Zagrebu kakor tudi v Belgradu javno govori, da je Balkanska banka za svoj trud pri »popravilu« dinarja zaslužila dvestoštirideset milijonov kron. Gospod Plavšić so sledil vzgledu g. Kostrenčiča, ki se je tudi vrnil iz finančnega ministristva kot ravnatelj banke. — V dobro poučenih krogih se govori, da bo g. Plavšića zamenjal g. Lović, ki je bil preje ravnatelj državnega računovodstva. Zanimivo je, da je tudi »Tribuna«, čeravno nekoliko pozno, obsodila postopanje g. Plavšića. Ona piše: V mesecu in dveh dneh je bilo posojilo, od katerega so videli koristiti samo nekateri trgovci in — izgleda — med temi največ Balkanska banka, izmetano.

S tem, da so pošli dolarji, se je položaj še bolj poslabšal. S takim stanjem je treba zlomiti ter nagnati ljudi, ki so zabili glogov kol v uvozno in izvozno trgovino, a dolarje potrošili. Toda potrebno je, da pridejo krivci tudi pred sodišče, da dajo odgovora. Tako grmi »Tribuna«. Vprašanje pa je: Kdo naj pride pred sodišče? Ali ne oni, ki je pripeljal Plavšića, da izvažal dolarje in zlate krone? Nihče drugi ne kot vlada g. Pašića. Ona je odgovorna za tako upropaščanje dolarjev in zlatih kron. Ni pa tudi nobena tajnost, da je bil g. Plavšić poklican na to mesto na podlagi priporočila g. Svetozarja Pribičevića. Zlo tiči tudi v tem, da je glavni delničar Balkanske banke Fran Petrić, glasoviti zagrebški izvoznik in podpiratelj demokratskega volivnega fonda in demokratskih časopisov. On je bil glavni izvoznik za časa Avstrije kakor tudi po prevratu. On je izvažal s svojim dobrim Vinkom Zlataričem dosedaj živila, a glej, sedaj izvažal dolarje in zlate krone.

Vsled nesposobnih in brezvestnih ljudi — če se milo izrazimo — trpi le ljudstvo. Zanjejo pa tisti, ki prodajajo in kupujejo dolarje in zlate krone, prodajajo našo živino za švicarske franko in za švicarske franko je zopet kupujejo in podobno. In skrajni čas je že, da ljudstvo pomete s takimi ljudmi, ki hočejo ustvariti veliko korito od Triglava do Vardarja, iz katerega bi nenasitno žrli na račun — ljudstva.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	11. dec.	15. dec.	18. dec.
ameriški dolarji (eden)	292 —	294 —	942 —
avstrijske krone (sto)	— 40	— —	— 55
češkoslov. krone (ena)	9 32	8 98	9 02
angleški funti (eden)	1336 —	1374 —	1366 —
francoski franki (eden)	20 88	— —	21 30
italijanske lire (ena)	14 80	14 84	14 84
bolgarski levi (eden)	— —	— —	— —
carski rublji (sto)	— —	— —	— —
nemške marke (sto)	— —	— —	— —
rumunski lei (eden)	1 96	— —	— —
švicarski franki (eden)	— —	56 60	56 60
poljske marke (sto)	1 84	— —	— —
mažarske krone (sto)	— —	13 80	— —

g Določbe o sprejetju papirnatega denarja. Ljudje se pritožujejo da dobivajo kje kar cele kupe papirnatega drobiža kadar menjajo debel denar ali pa dube kakšno izplutilo in vprašujejo, če so dolžni sprejeti velike množine papirnatega drobiža. Zato naj navedemo o tem nekatere zakonske predpise, objavljene v »Službenih Novinah« št. 238 z dnem 28. oktobra t. l. o državnih bankovcih po dinar in 50 par. Člen 4. pravi: Ob priliki plačanja ni noben dolžan sprejeti nankrat več kot sto dinarjev v novčanicah po petdeset par in ne več od 200 dinarjev v novčanicah od 1 dinarja. Po členu 23. pravilnika je vsak kaznovan, kdor se brani do te množine sprejeti drobiž, ker se z odbijanjem sprejetja ene vrste novčanice v gotovi množini ubija vrednost te novčanice. Take osebe kaznuje generalni inspektorat v Belgradu.

Razdelitev avstro-ogrskih dolgov. Na Avstrijsko republiko odpade 36 odstotkov, na Češkoslovaško 42 odstotkov, ostalih 22 odstotkov pa na Jugoslavijo in Italijo. Od dolgov Ogrske odpade na Madžarsko 50 odstotkov. — Na našo državo bo torej odpadlo okoli 2 milijardi zlatih kron novega dolga, ki ga bomo seveda morali odplačevati. Lastniki teh zlatih zadolžnic, ki jih bomo morali plačati, nismo morebiti mi beraški Slovenci ali Hrvatje, kakor tudi ne Avstrijci ali Madžari, ampak angleške, francoske, ameriške in druge inozemske banke, ki drže našo državo že itak trdno v svojih kleščah. Najžalostnejše izmed vsega je pa to, da imamo doma gospodarje, ki ženejo državno gospodarstvo na boben. Zanimivo za naš centralizem je tudi to, da bomo ta dolg morali večji del odplačati Slovenci in Hrvatji, dočim so bili vojne odškodnine deležni večinoma belgrajski verižniki.

g Krona v Švici še vedno pada. 100 kron je v Švici vrednih le še 1 frank 35 santimov (1 K 35 v). Skokoma so torej približujemo avstrijski kroni.

g Plavšić, ki je popravljal denar, nazadnje pa pošteno polomil, je odložil svoje mesto.

CENE.

g Ljubljanski trg. Ljubljanski mestni tržni urad poroča: Goveje meso prve vrste 46 do 52 K; najvišja cena 52 K za kg mesa zadnji del, druge vrste 40 do 44 K; telečina 56 do 60 K; svinjsko meso prve vrste 30 K; druge vrste 26 K; slanina, trebušna 90 K; mešana slanina 110 K; amer. mast 112 do 118 K; domača 130 K; šunka 120 K; prekajeno meso I. vrste 110 K, II. vrste 100 K; drobnica 36 do 40 K. Divji zajec 200 K; kg srne 60 do 90 K; krapi (ribe) 80 K; ščuke 80 do 100 K; mleko 14 K; sirovo maslo 200 K; čajno 280 K; jajce 8 K; kruh 28 K kilogram belega; 24 K kilogram črnega; kilogram žemelj 84 K; jabolka prve vrste kilogram 14 do 16 K; tretje vrste 4 do 8 K; hruške prve vrste 20 do 28 K; orehi 28 K. Speerjsko blago: kava Santos 148 K; Rio 128 K; Portoriko 180 K; kristalni sladkor 72 K; v kockah 78 K; namizno olje 96 K; jedilno 72 K; riž prve vrste 36 do 40 K; druge vrste 30 K; vinski kis 16 K; navadni 7 K; debela sol 12 kron, drobna sol 16 K. Pripomniti je, da državna monopolna uprava pogosto spravlja v promet izredno umazano sol, katera se ne more označiti kot za človeško uporabo sposobna, temveč kot izrazito živalska sol. Testenine prve vrste 58 do 60 K; druge vrste 46 K; moka št. 50c je dospela na 28 K; bela krušna 25 K; kilogram kaše 24 K; ješprenja 24 K; otrobov 8 do 10 K; koruzna moka 17 K; koruzni zdrob 20 K; pšenični zdrob 28 do 30; ajdova moka prve vrste 32 K; druge vrste 28 K; oves 14 K; nova sušena koruza 15 K; fižol, ribničan 16 K, prepelčar 17 K; q premoga 140 K; kubični meter trdih drv 600 K; mehkih drv 180 do 240 K; q sladkega sena 1000 K; slame 700 K.

g Mariborski trg. Na mariborski živalski sejm so prignali: 1 konja, 6 bikov, 69 volov, 281 krav in 6 telet. Skupaj 363 kom. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 27 do 30.50 K, poldebili voli 23 do 26 K, plemenski 14 do 18 K, bikli za klanje 20 do 24 K, glavne krave debele 20 do 24 K, plemenske krave 16 do 20 K, krave za klobasarje 9 do 14 K, molzne krave 17 do 23 K, breje krave 17 do 23 K, mlada živina 22 do 30 K, svinje plemenske 55 do 60 K, poldebele za zakol 1 kg mrtve teže 70 K. — Na svinjski sejm so pripeljali 85 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašič 5 do 6 tednov stari komad 450 do 600 kron, 7 do 9 tednov 750 do 900 K, 3 do 4 mesece 1400 do 1800 K, 4 do 6 mesecev 2000 do 2500 K, 8 do 10 mesecev 3000 do 3800 K, 1 leto 4500 do 4800 K. Cene mesu so sledeče: Volovsko meso I. vrste 1 kg 56 K, II. vrste 48 K, meso bikov, krav, telic 40 do 44 K, telečje meso I. vrste 60 K, II. vrste 58 K. Svinjsko meso sveže 80 do 88 K. — Seno stane na mariborskem trgu 750 do 800 K za 100 kg. Cene so nekoliko padle.

g Cene jabolk na Štajerskem. Jabolka v Slovenskih gorah so se nekoliko podražila. Cene so v 8 dneh poskočile za 1 do 2 K pri kilogramu in so sledeče: 6 K za manj vredno blago, 7 do 8 K za srednje blago in 9 do 10 K za fine vrste. Posebno mnogo kupecev prihaja iz Banata in Češkoslovaške.

g Cene žit. Čakovce. Pšenica 442.50 do 450 dinarjev rž 387.50 do 400 Din, ječmen 325 do 337.50 dinarjev, oves 305 do 312.50 Din, koruza 325 do 375 dinarjev, fižol 375 do 400 Din, krompir 87.50 do 100 dinarjev, moka št. 0 637.50 Din.

Brod na Savi. Pšenica 400 do 405 Din, ječmen 300 Din, oves 380 do 390 Din, stara koruza 350 Din, fižol 360 do 370 Din, nova koruza 310 do 315 Din, moka št. 0 580 do 590 Din, mektuje 200 Din.

Virovitica. Pšenica 375 do 395 Din, rž 300 do 320 Din, ječmen 237 do 238 Din, oves 222 do 225 Din, koruza 222 do 225 Din, fižol 300 Din, krompir 100 do 110 Din, moka št. 0 565 do 570 Din, mekinje 175 Din.

Mirovica. Pšenica 400 Din, ječmen 250 Din, oves 260 Din, fižol 300 Din, moka št. 0 625 Din, mekinje 200 Din.

Ilok. Pšenica 380 Din, ječmen 250 Din, oves 250 Din, stara koruza 250 Din, fižol 300 Din, moka št. 0 550 Din, mekinje 140 Din.

Osijek. Pšenica 400 Din, oves 275 Din, ječmen 250 Din, krompir 125 Din.

g Padanje žitnih cen v Italiji. Iz Italije prihajajo vesti, da pada cena mletemu žitu, vsled česar se pričakuje, da bodo v kratkem znižane tudi cene kruha.

g Najnovejše cene žitu. Iz Novega Sada poročajo, da so tam sledeče cene žitu za 1 kg: Pšenica 16.20 do 16.50 K, oves 12 K, ječmen 15.30 K, koruza 11 K, pšenična moka št. 0 23 K.

g Zagrebški trg s košami. Surovim kožam so cene zadnji čas stalne. Lahke 44 do 45 K, težje 52 do 55 K, telečje 70 do 75 K za kg. Izdelane: vachepolovice 250 do 260 K, rumene telečje 500 do 520 kron; črne 480 do 500 K za kg, telečji boks 80 do 90 kron.

g Cene železa v Zagrebu. V zagrebških veletrgovinah notirajo v K za kg: srbkasto železo 17 do 17.50, obročno 18.50 do 19, traverze 17 do 17.50, žebli 25 do 26, žica 24 do 25.

g Cene soli v monopolni prodaji. Zakupniki soli morajo oddajati sol prodajalcem po sledečih cenah loco zakupnikovo skladišče: Drobna kuhinjska sol iz Kreke 250 Din za 100 kg, poleg tega za vrečo 11 Din, morska sol, kuhinjska iz Senja 240 Din za 100 kg, poleg tega vreča 10 Din.

g Cene vina v mariborski okolici in sicer letošnjemu boljšemu so precej poskočile. Srednje dobro vino letnika 1922 prodajajo na debelo po 18 do 20 K, boljše sorte po 22 do 25 K liter. Cena starim letnikom, posebno l. 1921 pa je zrasla na 40 K in še več. Po starem vinu je veliko povpraševanje.

ZIVINA.

g Živinski semaji v Ljubljani ukinjeni. Radi opasnega širjenja svinovke in parkljevke se živinski semaji — za konje, govedo in prašiče — v Ljubljani do nadaljnjega ukinejo.

g Cene živini v Osijeku in okolici so ostale nespremenjene. Goveja živina l. vrste 20 do 26 K, II. vrste 20 do 23 K, teleta 54 do 56 K za 1 kg žive teže. Cene svinjam rastejo, ker pričakujejo trgovci znižanje izvozne carine za svinje. Debele svinje prodajajo po 65 do 70 K, suhe po 52 do 62 K kilogram žive teže.

g Cene živini v Pragi v češkoslovaških kronah in za 1 kg žive teže: Domači volji 4.50 do 5, bikji 4.50 do 7 K, krave 3.50 do 5.25; slovaški volji 7.75 do 8.50 K, bikji 5.50 do 7, telice 4 do 5.25; jugoslovanski volji 5, bikji 5 do 5.75, telice 5; rumunski volji 4.25 do 6.50, bikji 4.00 do 5.75, krave 4.50 do 5.25; madžarski volji 4.50 do 5.75, bikji 5.50, krave 5; danski bikji 5.50 do 6; domače svinje 18 do 16, jugoslovanske 14 do 16, madžarske 10 do 12; koze 3 do 5 češkoslov. kron.

DAVKI.

g Trošarina na vino. V pokritje prihodnjih uradniških doklad je izdelalo finančno ministrstvo predlog za povišanje trošarine na vino in pivo. Najfinejša vina naj bi bila v bodoče obdačena s 1200 Din na 100 l, namizna vina 135 Din, vinski mošt 125 Din na 100 l. Trošarine prosta bi ostala vina za domačo potrebo producenta in sicer če šteje rodbina do pet članov, ostane prostih 400 l, če šteje več kot 5 članov 700 l, če šteje več kot 10 članov pa 1000 l. Trošarina na pivo naj bi znašala po 10 Din od hl in stopinje.

RAZNO.

g Kmetijski tečaji. Tekom mesecev januarja in februarja 1923 se bodo vršili na drž. kmetijski šoli na Grmu sledeči trgovalni tečaji za praktične gospodarje: 1. Kletarski tečaj dne 18., 19. in 20. januarja; 2. sadjarski tečaj dne 12., 13. in 14. februarja in 3. tečaj za pridelovanje in umno uporabo krme dne 19., 20. in 21. februarja pr. l. Tečaji so teoretični in praktični ter se pri njih gospodarji lahko v dotični stroki dobro po-

učijo. Ker je pouk zelo važen, je želeli, da se ga udeležijo čim več gospodarjev. Oddaljenim revnim gospodarjem se dovoli prispevek v hrani na zavodu. Kdor tega želi, se mora izkazati s potrdilom županstva. Priglasitve sprejema ravateljstvo drž. kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto in sicer za prvi tečaj do 31. decembra t. l. za drugi in tretji tečaj pa do 20. januarja 1923.

g Izredni občni zbor »Sadjarskega društva za Slovenijo« se bo vršil dne 27. decembra t. l. ob devetih dopoldne v Narodnem domu v Celju.

g Potovalna razstava in pokušina daljnatinkega olja, ki bi se imela vršiti v ponedeljek 18. decembra t. l. v prostorih Kmetijske družbe, se vsled obolevosti strokovnjaka za olje preloži na poznejši čas. (Op. ur.: Naj bi se nam take objave pravočasno sporočile, da ne bodo ljudje imeli nepotrebnih stroškov.)

g Kmetijski pouk v češkoslovaški armadi. Češkoslovaško ministrstvo za narodno brambo je odredilo, da se v garnizijah poučujejo vojaki v kmetijstvu, teoretično in praktično.

g Opozorjamo naše čitatelje na inšerate »Ljubljanske kotlarske zadruga«, katere edina prevzame vsakovrstna naročila na bakrene kotle, kakor so to kotli za žgajniko, za pralnice, za štedilnike itd. — Prevzamejo se tudi v popravilo slabe ali pa majhne bakrene kape za žgalne kotle v svrhu povečanja in otežitve. Vsa popravila se izvršujejo v najkrajšem času, popravila kap in kotlov v enem dnevu, tako da ni treba imeti dvakrat stroške želznice. Vsi izdelki so pristno domače ročno delo, ter se tudi da za vse izdelke večletno garancijo za trpežnost. — Podpirajte domače zadržno obrtništvo!

Voščila naših fantov.

d Slovenski fantje služeči pri kraljevi gardi v Belgradu se po svojem enoletnem službovanju spominjajo svoje slovenske domovine. Naše razmere tu niso sicer najprijetnejše, a vsekakor lahko rečemo, da vsaj radi obleke je boljše, ko pri drugih polkih. Nekaj jih sedaj pušajo na skrajšan rok domov in bo težko pri sreč drugima, kateri bodo morali še ostati tu med takozvanimi črnimi brati. — Pogrešamo v teh dolgih večerih naših društev in časopisov. Sicer dobivamo »Domoljube« še dosti redno, a vsekakor je to premalo. — Bili nismo niti za lanske božične praznike doma in ne velikončne in kakor kaže, jih tudi letos ne bomo mogli obhajati s svojimi domačini pod streho domače farne cerkve. — Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem slovenskim posebno pa gorenskim fantom in dekletom, ter vsem bralcem »Domoljuba« žele gorenski fantje-gardisti. Ciril Eržen, Ivan Kos, Josip Jerinan, Rudolf Grkman, Josip Keru, Josip Bergant, Ivan Nastran, Peter Frelih.

d Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem slovenskim čitateljem »Domoljuba« posebno bratom orlom in orlicam. Obenem vam pošiljamo mnogo srčnih pozdravov slovenski fantje-vojaki služeči pri 1. divizionu drugog haubičnog puka, Tuzla (Bosna). Martin Guštin, Franc Pečepić, Ivan Glila, Josip Rigler, Josip Pirc, Martin Ponjau, Franc Ahčin.

d Iz Osjeka. Tudi mi fantje iz Slovenije, ki služimo tukaj v Osjeku pri vojaki, se spominjamo vseh dragih čitateljev Domoljuba. Zato smo se danes odločili, da vam malo razodemo naše razmere pri vojaki. Tudi mi ga verno in zaupljivo prebiramo ta krščanski list, daš ga malokrat dobimo v roke, ko ga pa dobimo, ga potem s tem večjim veseljem čitamo. Posebno to nas veseli, ker nam prinaša lepe novice iz Slovenije. Imamo se po vojaškem stanu, zdravi smo hvala Bogu, kakor tudi vam vsem želimo ljubo zdravje. Samo drugih neprimlik imamo tukaj pri vojaki, ki nam delajo preglavice, hrana ni ravno dobra posebno sedaj se pozna, ko so nam zmanjšali mast itd. Novic ni posebnih tukaj, zima se nam je približala sneg pada vsak dan po malo, pa hvala Bogu, nima teke, da bi obležal dalje časa. 24. novembra ob 3.40 minut zjutraj smo občutili grozen potres, po nekaterih hišah so se porušili dimniki, sloveske žrtve hvala Bogu ni bilo. Torej naj zadostuje za

enkrat ter vam pošiljamo mnogo iskrenih pozdravov, obenem vam voščimo vesele božične praznike in srečno novo leto posebno pa v okolici Domžal. Bog živil Lenarčič Vinko, Lovrenc Možnik, Marn Josip, Dragoš Peter.

d Vojaški pozdrav iz Negotina! Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem, posebno pa fantom in dekletom, fantje mitraljeskega oddeljenja 9. p. puka, Negotin, Srbija. Fr. Bokal, Iv. Bogataj, Ludvik Komar, Josko Flerin, Alojzij Štek, Franc Vrtačnik, Jožef Vrankar, Janez Marinšek, Jakob Narad.

d Častitka slov. orožnikov iz Crne gore. Vse se božične praznike ter veselo novo leto žele slovenski orožniki vsem čitateljem »Domoljuba«, znancem in prijateljem, posebno pa slovenskim orožnikom Alojz Zabkar, Josko Olup, Vinko Laurin, Albin Trilac, Anton Šerli, Verstovšek Mihael, Čestnik Anton, Karl Lefel, Alojz Vende, Jože Tis, Franc Srbčič, Jože Ugibit, Franc Kulovac, Juri Č. Kulnik, Lazar Zarič.

DOMA

Pašić, ta pa je lisjak. Že od nekdaj vladal med demokrati (liberalci) in radikali nepremostljivo sovraštvo. Obe stranki sta se vedno borili za tem, katera bo imela edino moč v državi in katera bo bolj mogla izkoristiti državne blaginje v svoje namene. Po zadnjih državnozbornskih volitvah sta bili sicer prisiljeni hoditi skupaj — zakaj treba je bilo zagotoviti centralizem, ki edini daje obema strankama možnost, da izkoristita državo in izmoghavata državljane. Toda so vprašanje med obema je ostalo, postajalo je celo vedno večje, ker sta obe stranki v zavistjo in ljubosumnostjo gledali druga na drugo, kdaj bo ta ali ona odrinjena od korit. In priznati moramo staremu Pašiću, da je neprimerno bolj spreten kot demokratski vojvode. Najprvo je hotel Pašić demokratsko stranko razbiti. Zato se je posluževal Pribečevića, katerega je hujskal proti Davidoviću. Ko pa Pribečević ni uspelo razbiti liberalno stranko, sam pa tudi ni hotel izstopiti iz nje, je Pašić skušal prepričati kralja, da z demokrati na noben način ni mogoče sodelovati, in da je zato treba parlament razpustiti, sestavi novo volilno vladu iz samih radikalov. Kralj dolgo ni hotel na to pristati, toda ko Pašić kljub ponovnemu kraljevemu naročilu ni mogel (boljše rečeno: ni hotel) sestaviti delavne vlade, ki naj bi rešila vsaj še uradniški in invalidski zakon, je kralj pristal na to, da sestavi Pašić volilno vladu brez demokratov. In tako se je po večletnem boju Pašiću posrečilo izrinuti demokrate iz vlade ter ves volilni aparat spraviti v svoje roke. Pašić je takoj imel iz samih Srbov sestavljeno radikalno vladu, v kateri zaradi lepšega sedita tudi en Hrvat in en Slovenec in sicer dr. Niko Zupanić, uradnik v ljubljanskem muzeju, ki je skušal svoj čas pri nas organizirati radikalno stranko in ki se ima bolj za Srba kot Slovenca. Svoj čas je tudi prestopil v pravoslovje.

Zanimivo je obenem to, da je Pašić s svojo lisjaško politiko popolnoma odrinil Hrvatski blok. Ko je videl nevarnost, da pridejo Hrvati v Belgrad, in da hrvatsko vprašanje postaja vedno ostrojšje, je hotel izzvati vladno krizo in dokazovati potrebo

volitev, samo da Hrvatim prepreči pot v Belgrad in vpliv na državno vodstvo. Zopet se je pokazalo, kakšno veliko napako so naredili Hrvati s svojim večnim cinizmom. Danes bi lahko imeli v rokah volilno vlado pristajši za revizijo ustave, tako pa je po zaslugi Hrvatov državno krmilo bolj v velebskih rokah kot kdaj prej.

Demokrati so vsled izida vladne krize zelo pobiti. Že so mislili, da bodo pogazili Pašića, pa se je zgodilo baš nasprotno. V veliki zadregi so zlasti radi tega, ker so jim s tem ugasnili milijonski viri za njihovo časopisje, ki ga vzdržujejo z državnim denarjem.

Zelo grdo vlogo so igrali naši samostojneži. Vedno in povsod so izjavljali, da gredo v vsako vlado in res je Pašić imel na prvi listi tudi Pucljevo ime. Medtem pa je imel Kmetijski klub sejo, kjer so pa sklenili, da ne gredo v vlado. Eni pravijo, da zato ne, ker so samostojneži zahtevali drugega ministra namesto Puclja, Puclj pa se ni vdal, drugi pa pravijo, da zato, ker jih je bilo vseeno sram, da bi bili oni sami privešek velebske vlade.

DRUGOD

Najznamenitejši dogodek tega tedna je amor predsednika poljske republike Narutowića. Bil je šele pred enim tednom izvoljen za prvega predsednika poljske države, zakaj dosedaj je le začasno stal na čelu Poljske kot vrhovni glavar Pilsudski. Strankarske razmere na Poljskem so silno razruvane. Na eni strani stojijo nacionalisti (po naše: liberalci in fašisti), na drugi strani pa razno ljudske in socialistične stranke. Po leg tega je v poljski državi 47 % drugih narodnosti, Ukrajincev, Judov in Nemcev, katerim je vsem veliko na tem ležeče, da v državi ne pride do reda. Pri volitvi predsednika so vse manjšinske narodnosti volile kandidata ljudskih strank, ministra Narutowića, s čemer mu je bila večina zagotovljena. To je poljske fašiste tako razjarilo, da so najprvo priredili velike in krvave demonstracije proti novemu predsedniku, končno pa se je našel neki slikar, ki je poglaval predsedniku ob priliki obiska neke umetniške razstave tri krogle v hrbet, na kar se je Narutovski mrtev zgrudil. Poljsko čakajo zelo težki in hudi časi.

Krščansko-socialna vlada v Avstriji je vendarle rešila Avstrijo pred polomom, ki se je vsakomur zdela neizogiben. Mednarodno posojilo, ki ga je izposloval prelat dr. Seipel je ustalilo avstrijske finance in posledica je, da cene padajo. Torej celo beraška Avstrija je znala uravnati svoje finance, samo naši državniki iz bogate Jugoslavije ne znajo nič narediti. Seveda — dr. Seipel, čeprav je duhovnik, ne pozna korit.

Na konferenci v Lozani se bodo Turki in zavezniki vendarle sporazumeli. Zdi se, da se je Angliji posrečilo vezi med Turčijo in Rusijo precej razrahljati in dobiti Turčijo na svojo stran. Končni dogovori še niso zaključeni.

Konferenca v Londonu, kjer so se posvetovali angleški, francoski, italijanski in belgijski ministrski predsedniki o odškodnini, ki se je Nemčija brani plačati, se je končala. Nemci so predlagali da se odškodnina zniža ali pa se ji dovoli veliko posojilo,

s katerim bo plačevala odškodnino. Zavezniki so predlog odklonili, istotako pa ni prodrl predlog francoskega ministrskega predsednika, da se zasedejo bogati rudniki v Porenju. Isto tako ni prodrl francoski predlog, da se zniža Nemcem odškodnina, če Anglija Franciji odpusti vse dolge, ker Anglija ne mara odpustiti dolgov, dokler jih tudi Amerika njej ne odpusti. Amerika pa pravi: kadar boste začeli z razoroževanjem, takrat pa popustim od svojih terjatev. Tako se mačka vedno za svoj rep lovi — Evropa pa pri tem propada. Po novem letu se snide zopet konferenca v Bruslju, kjer se bo zopet roševalo nemško odškodninsko vprašanje. Pri bruseljski konferenci hoče govoriti tudi mala antanta.

Tedenske novice.

Kdor hitro dá, dvakrat dál velja sedaj v polni meri tudi za plačevanje naročnine na »Domoljuba« in druge naše liste. Vsak časopis si mora sedaj takoj omisliti potrebni papir vsaj za nekaj mesecev prihodnjega leta. Vsako odlašanje v tem oziru bi utegnulo časopise še bolj podražiti; kajti vrednost našega denarja zopet pada. Vsak naročnik stori torej veliko uslugo svojemu listu, ako takoj sedaj o Božiču plača naročnino. S tem bo tudi veliko pripomogel do rednega poslovanja listove uprave.

d Škod SLS se je vršil v Planini pri Rakeku. Govoril je poslanec Ivan Stanovnik. Sprejeta je bila zaupnica Jugoslovanskemu klubu, resolucija proti razkristjanjenju šole in za pravično razdelitev davkov.

d V Leskovcu pri Krškem se je vršil v nedeljo, dne 10. t. m. celodnevni zadržni tečaj. Predavali so dr. Basaj, urednik Smodej in dr. Kulovec. Udeležba je bila cel dan množična.

d 30 vagonov koruze je povodom rojstnega dne naklonil kralj Aleksander revnemu prebivalstvu.

d Nove bronaste zvonove dobi to soboto ljubljanska stolnica. Prvič bodo zapeli na božično noč.

d Zoper občinske volitve v Ljubljani so se pritožili liberalni starini. Sedaj jim to ne bo nič pomagalo.

d Blamirani samostojneži in osramočeni sodnik. Radovljiški gospodje, goreni samostojneži in prijatelji v Radovljici so v silnem sovražstvu, ki ga je zmožen samo človek, ki redno bere Kmetijski list, spravili radovljškega župana pred sodnijo, kjer so mu hoteli dokazati goljufijo, dasi je bilo vsakomur jasno, da o goljufiji niti govora ni bilo. A moral je biti obsojen, zato, da so ga takoj odstavili od županstva in tako masčevali nad zvestim bojovníkom za načela SLS. Ljubljansko sodišče ga je obsodilo, stol sedmorice v Zagrebu, kamor se je Resman upravičeno pritožil, pa je sodbo razveljavil in izjavil, da o goljufiji ni govora. To so bili dolgi obrazi pri Ažmanu v Hrašah, Mencingerju v Ra-

dovljici, pri dr. Stullerju in vseh radovljških liberalcih. Pa bodo postali še daljši!

d Orjuna in dr. Šusteršič. Orjuna (Pribičevići in dr. Zerjavovi fašisti) je napisala v »Jutru« dr. Šusteršiču pismo, v katerem pravi, da ga bo pustila v miru, ker je s svojimi izjavami in svojim prihodom priznal »izdajalsko delovanje«. Pa tudi zato mu ne bodo nasprotovali fašisti, kakor izjavljajo, ker »se nahajajo v naši državi še večji izdajalci, kateri vršijo svoje žalostno izdajalsko delo še dandanes«. Zadnji stavek je očitno obrnjen proti SLS, katera je radi svojega odločnega avtonomističnega in protivelebskega stališča pri Pribičevićevih orjuncih najbolj zaso-vražena.

— Znižan ceno za »Domoljuba«: 10 dinarjev za pol leta ali 20 Din za celo leto plačajo samo taki naročniki, ki se naroče pri domačem poverjeništvu in bodo tam prejeli svoj list. Vsi drugi naročniki v Jugoslaviji pa morajo poslati 12 Din za pol ozir. 24 Din za celo leto. O tem smo jasno pisali že v par »Domoljubovih« številkah, pa se še vedno dobe naročniki, ki pošiljajo po pošti samo po 10 Din mesto pravilno 12 Din.

d Katoliški dijaški dan se je 8. dec. obhajal v Belgradu. Sv. mašo je imel papežev poslanec msgr. Pellegrinetti.

d Ugodnosti na železnica za Ruse odpravljene. Doslej so imeli vsi Rusi v naši državi pravico do brezplačne vožnje po železnica. Poslej ostane ta ugodnost v veljavi le za Ruse, ki so popolnoma brez sredstev. — Naših ljudi je tudi veliko brez sredstev, pa morajo še davke plačevati, ne samo železnico.

d Nenavadna zima v Dalmaciji. Koncem minolega meseca je v Dalmaciji pritisnil mraz in sneg, kakršnega ob tem času tamkaj ne pomnijo. Nenavadna zima je po pašnikih zalotila velike črede ovac in druge živine ter njihove pastirje. Pod snežnimi zameti so našli mnogo mrtvih pastirjev — samo v Kijevu šest — a drobne in druge živine je poginilo v snegu in mrazu na tisoče. Več oseb je zmrznilo na poti, kjer jih je zalotil snežni vihar. Sneg je segel prav do morja in pobelil mesta, kjer vidijo sneg drugače komaj sredi januarja. Sedaj je vreme v Dalmaciji zopet lepo.

Položnice za naročnike v Avstriji bomo priložili eni prihodnjih Domoljubovih števil. S tako položnico bo vsak naročnik lahko plačal naročnino na naš list. Noben poštni uradnik se ne bo branil te položnice.

d »Butalec«. Šolski nadzornik in pisatelj Andrej Rape je v svoji jugoslovanski gorečnosti izključil iz svoje šolske čitanke slavnoznane Levstikovega avstrijskega kanta Martina Krpana in je mesto njega sprejel na njegovo mesto spis »Butalec«. Tudi ta spis se gladko bere, nič ne rečemo. A nekaj drugega nam je v mislih. V Krpanu smo gledali junaka, ki ga občudujejo tujci, ki rad pomaga tudi svojemu sovražniku, ki pove vsakemu resnico, celo cesarju in ministru Gregorju. Enkrat samkrat — zato da ni imel sitnosti! — je izbleknil majhno laž. Pa je še to pozneje popravil. Krpan je bil podoba pristnega

Slovenca: vesel, pogumen, dovtipen, veren, korenjak od nog do glave... — V Butalcih pa gledamo podobo tistih in takih junakov, ki bi jo naša šoli sovražna vlada rada napravila iz naših ljudi. Butalci se kregajo s pametjo, ne vedo ali je močni čuvaj Jernač imel glavo ali ne, ko so ga spustili v medvedov brlog, razbojnik Cefizelj vleče butalskega policaja za nos, kakor se mu poljubi. Cefizelj in Brdavs na eni strani in policaj pa Krpan na drugi strani: kakšna razlika! Krpan je korenjak, policaj tutka zabita. — Ali se je Rapa zavedal, da s to povestjo bere vladi levite? Mislimo, da ne. Prepričan »Jugoslovane« je. A tudi slepa kura včasih zrno najde...

d Surovost brez primere. V ponedeljek, 18. t. m. je bila v Tomišlju slovesna sv. maša zadušnica za nesrečnim župnikom g. Gabrščkom prav zato, ker se župljani niso mogli v večjem številu udeležiti pogreba, ki se je vršil na Homcu. Povabljen je bila tudi šolska mladina, kateri je bil pokojni župnik katehet. Učitelj Trošt — zagrnjen liberalce — pa je rekel, da je ob sedmih prezgodaj. Zato se je sv. maša prestavila na osmo uro. Toda občuduj srčno kulturo sokolskega učitelja — šolske mladine ni bilo k sv. maši, pač pa je bila v šoli. Na vsem kulturnem svetu je tako, da otroci izkažejo zadnjo čast svojemu učitelju, samo »vzgojitelj« Trošt tega ne ve. Človeku se gabi taka sokolska surovost, ki sega celo v grob nesrečnega človeka, ki je ljubil svojo mladino in jo — brezplačno poučeval v božjih resnicah. Okrajni šolski svet z gospodom nadzornikom Rapetom bo za to vzgojiteljsko sposobnost g. Troštu izrekel pohvalo.

d Slovenski fantje od vojne mornarice, ukrcani na minonoscu »Orlu« v Splitu, Vas priskrbeno pozdravljamo. Želimo vsem slovenskim dekletom in fantom ter bralcem »Domoljuba« vesele božične praznike in srečno novo leto. Bog živi! Ivan Benda, Josip Smrke, Franc Groznik.

d Krepka brea. Jugoslovanski dijaki v Berlinu so imeli pretekli mesec sestanek, na katerem so brali bridke levite na račun ogabne gnilobe, ki jo je zanesla bivša vlada v celo državno gospodarstvo. Seveda od zunaj se ta smrad še bolj čuti in ta gniloba še bolj vidi kot doma od blizu.

d »Malo maturo« je po srbskem vzorcu uvedel Pribičević tudi po naših srednjih šolah. Narediti jo bo moral vsak dijak, ki bo hotel prestopiti v peti razred srednje šole.

d Nov dohod iz ljubljanskega južnega kolodvora. Te dni se je otvoril promet po podaljšani Miklošičevi cesti od Frančiškanske cerkve mimo Uniona in Justične palače na cesto južne železnice, vsled česar je pot iz sredine mesta na južni kolodvor najkrajša. Ta cesta bo najživahnejša, ob njej stoje že sedaj velike stavbe, druge pa se še zidajo.

d Umrl je v Ljubljani profesor Fran Verbič, ki je mnogo deloval pri naših združenjih organizacijah. Pokojnik je bil silno tih in krotak značaj ter izredno pridn. Osem let ga je pobirala jetika, kateri je končno podlegel. Bil je iskreno veren mož. Naj mu bo Bog večni plačnik!

d Umrl je 10. t. m. v Kranju Anton Depoli v starosti 83 let. Bil je 1879 pri ustanovitvi gasilskega društva v Kranju, kateremu je do smrti ostal zvest. N. p. v m.!

d »Naš dom«. Izšla je zadnja številka tega lista izhajajočega v Celju z lepo vsebino. Toplo priporočamo.

Se je čas, da si omislite »Družinsko Pratiko« do Božiča ozir. Novega leta. Ako bi slučajno že pošla pri Vašem domačem trgovcu, jo lahko naročite naravnost iz Ljubljane. Vsak naj se požuri z nakupom, dokler je »Pratika« še v zalogi.

d Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Vel. Laščah vpripori na Štefanji dan, dne 26. t. m. ob 2. uri popoldne »Sveta«, komedijo v 4. dejanjih.

d Senčur pri Kranju. Tukajšnja mladeniška Marijina družba priredi na praznik sv. Štefana popoldne ob 3. uri žaloigro Garcia Moreno. Vsi prijatelji mladine iskreno vabljeni.

d Božičnica na Homen v Društvenem domu se vrši na sv. Štefana dan popoldne ob 3. uri z raznovrstno veselje in dobro vsebino. Vsi vabljeni od blizu in daleč.

d »Umni Čebelar«, druga izpopolnjena izdaja, je izšel in se dobi pri Družbi sv. Mohorja na Prevaljah za ude Din 13.50, za neude Din 18. Brez te knjige naj bi ne bil noben čebelar. Knjiga zasuži najboljšega priporočila.

d Smrtna nesreča. Delavca Antona Brtončlja v jesenjski tovarni je 14. t. m. tako zelo stisnilo čez život, da je v ljubljanski bolnici umrl.

d Požar. Iz Kresnic nam poročajo: Preteklo nedeljo popoldne je nastal ogenj v gospodarskem poslopju našega vaščana Gabrščka vulgo Flegarja, hiš. št. 21. Ogenj je uničil hišo, hlev in svinjak, kjer so zgoreli štirje prašiči. Gabršček je tem hujše prizadet, ker je imel vse poljske pridelke pod streho in je bil na mah ob vse. Govedo so sicer rešili, ali kako bo krmil, ko nima bilke sena.

d Orlovskim odsekom! Opozarjamo, da bo tudi na orlovske odseke te dni poslana 1. številka novega družinskega lista »Mladika«, ki jo odsekom prav toplo priporočamo. — Odseko prosimo, da še pred novim letom poravnajo svoje obveznosti napram Društveni nabavni zadrugi. Po novem letu se bodo odposlale tirjatve z obrestmi od dneva zapadlosti računa in stroški.

KRAŠNJA.

Pri nas imamo za učitelja znanega Germeka, ki so ga pred leti menda tam nekje od Kamnika poslali Krašnjanom za pokoro. Odlikuje se zlasti po dveh rešeh: jako rad toži in pa navdušen centralist je. Demokrat je z dušo in telesom, to se pravi liberalce je ves, kolikor ga je. To kaže vedno in povsod. Zlasti je to pokazal z zastavo, ki jo je 30. novembra zvečer obesil v šoli in jo pustil vihrati do 4. decembra 11. ure dopoldne. Učitelj Germek je bil namreč trdno prepričan, da bodo dne 3. decembra zmagali v Ljubljani liberalci, naj bodo že stari ali mladi; učitelj Germek vse enako ljubi. Šele v ponedeljek dopoldne je zvedel, da so v Ljubljani prepadli liberalni kapitalisti. Bil je silno žalosten. Zastava je zginila. Učitelj Germek bi ne bil nikoli tako predzren, če bi imeli nekateri boljše več možnosti in zavednosti.

BRDO PRI LUKOVICI.

Kat. slov. izobraževalno društvo na Brdu, priredi v nedeljo pred Božičem, t. j. 24. decembra ob 2. uri popoldne v društvenem domu igro »Mlinar in njegova hči«, žaloigro v petih dejanjih in jo priredajo nedeljo, t. j. 31. decembra ponedelje. Ker je kratek dan, bodo litanije že ob pol 2. uri popoldne in začetek igre ob 2. uri. Igra je lepa in kot ravna za božični dan.

SENT JERNEJ.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi na praznik Sv. Štefana, dne 26. decembra t. l. v društveni dvorani v St. Jerneju zanimivo gledališko predstavo »Babilon«, burka v 5 dejanjih. Začetek ob 3. uri popoldne. Burka je zelo smešna in bo povzročila mnogo smeha. Predprodaja vstopnic v konzumu. K obilni udeležbi vabi odbor.

SELA PRI KAMNIKU.

Pri nas je umrl farni starešina Gašper Resnik, p. d. Anžičev oča. Rojen je bil na dan sv. Treh kraljev 1836. Do zadnjega nikoli bolan, trden pa ko grča. Tudi zdaj pravzaprav ni bil bolan, le slabega se je čutil in semintja mu je sapa malo ponagajala. En teden je poleževal. Dne 2. decembra je pa zaspal brez boja in se zbudil v večnosti. Bil je vseskozi katoliški mož globokega verskega prepričanja in lepega življenja. Dasiravno visoko v hribih je redno hodil k nedeljski službi božji in pogosto k sv. zakramentom. Zapustil pa je ženo Nežo, s katero je živel v lepem zakonu že 57. leto. Zlato poroko sta obhajala ob 54. letnici 20. oktobra 1919 pri slovesnem farnem opravilu. Redka slovesnost je privabila toliko ljudi, da je bila sicer velika cerkev takrat premajhna. Izredno je bilo tudi to, da je drugolasti kot pred 54 leti. Ta je bil zdaj že stari, a še vedno trdni Podbevškov oča Matevž. Res veselo je bilo pogledati, kako so ti trije veterani krepko stopali v okrašeno cerkev in med sv. mašo ob pol 11. uri pristopili k sv. obhajilu. Eno samo težavo je imel pokojni Gašper proti koncu svojega dolgega življenja. Včasih je bil zelo gluh. Njegovo največje veselje je bilo s sekuro na rami iti v gmajno. — Naj spomnim še eno slovesnost, ki smo jo letos na sopraznik Srca Jezusovega obhajali sicer skromno a vendar lepo. Zlato mašo preč. g. A. Jamnika, prejšnjega župnika selskega. Mislili so čisto tiho maševati še enkrat na Selih, kjer so apostolsko goreče delovali 15 let. A župljani so vseeno zvedeli in z lepimi kresovi pokazali, da še gori v njih srcih hvaležna ljubezen do dušnega pastirja. Pevci so zapeli podoknico in med njihovo sv. mašo prepevali tako, da se je čulo, kako jim je srce mehko, ker imajo zopet enkrat v svoji sredi priljubljenega gospoda. Zahvalna pesem je šla vsem iz srca in gotovo tudi do božjega Srca, ki naj gospoda še dolgo ohrani zdravega, da bo v nebesih tem večja krona zaslužena.

ROVTE NAD LOGATCEM.

Na sv. Andreja dan ob tridesetih na tri zadone mogočno nad belo Ljubljano šentjakovski zvonovi pozdravljajo nove tovariše, ki so na potu nekam tje v notranjske hribe. Zvonovi naloženi na treh bogato okrašenih voseh so iz najfinejšega bronu in tehtajo vsi štirje 4259 kg. Izvršila in umetniško ubrala jih je ljubljanska zvonarna. Radeveden Ljubljane tam na Grabnu vpraša svojega tovariša: »Katera župnija je pač tako srečna, da dobi v teh draginskih časih tako zvonilo?« Ob celi poti iz Ljubljane do Rovt posebno na Vrhniki in v Logatcu obdujate ljudstvo mojstrsko delo.

Nad vse pričakovanje veličasten je bil sprejem v župniji. Mlado in staro, vse je tekmovalo. Mladenci so postavili nebroj mlajev — celo uro daleč — dekleta so napletle vencev, da je bilo veselje. Sprejema se je udeležila »Narodna godba, ki je pohitela naproti notri na Vrhniko, gasilci polnoštevilno, finan. kontrola, orožništvo, občina. odbor s predstojnikom, Mar. družba, pevec in pevke ter raznovrstno občinstvo. Slovesnost se zaključila z zahvalnico v župni cerkvi. To, kar sares hočeš, tudi zmores, pravi Anglek. Razume se, da so bile težave in stroški ogromni. G. županu in občini. odboru gre zasluga, da so se zvonovi pravočasno naročili, ker danes bi stali še enkrat toliko. Posnelim rodovom bodo Rovtarji zapustili trajen spomin, kako velikodušen in za božjo čast vnet rod je bival po naših hribih začetkom dvajsetega stoletja po strašni svetovni vojski.

Listek.

Pod krivo jelko.

Povest iz Meternikove dobe.

Spisal † Peter Bohinjec.

(Dalej.)

VL

Pri Hostniku na Mlaki je že lkal pozno v noč na vrata popotni rokodelce, ves premražen in izstradan. Komaj je še prilezel v vas. Ali ljudje mu niso verjeli, da si je hotel izkazati s popotnico in pravil, da se piše France Milač, doma iz Krasa. Ko lka na Hostnikova hišna vrata, se priplazi Hostnikov sin na tihem izza vogla, pograbi rokodelca od zadaj za vrat in ga vrže na tla.

»Mali, vrv dajtel zakliče sin in hipoma zvečeta mali in sin nedolžnega človeka na rokah in nogah. Nič ni pomagala njegova opravičba, ne njegova prošnja.

Vaščani so se vračali iz Komende. »Rokovnjača smo ujeli,« zakliče Hostnica od daleč. Razdraženi vaščani padejo na tlenj in ga začno prelepati. »Drugi so nam odpihali, pa tega dajmo!« so klicali in batine so padale po nedolžni žrtvi.

»Začetek dneva je dober,« so nadaljevali. »Tako naredimo z vsakim rokomavhom, ki nam pride v pest. Jih bo ja konec!« so vpili v temno noč.

Ubogi rokodelce pa je izgubil zavest in ni se več prebudil na tem svetu.

Zvonovi mu niso peli, sorodniki ne jokali za njim.

A tudi rokovnjači so ujeli tisti čas svoj plen.

Plašarica Burkaša je srečala Zvirčevega pastirja, ko je šel iz Vodice. Izpraševala ga je in Jožek je nevede in nehoče povedal, da je na potu izdajalca rokovnjačev. Burkaša ga je pustila iti svojo pot, toda pri vrnitvi v Vodice sta ga čakala rokomavha, Molarjev Aleš iz Most in Kovar iz Šmarce, da mu obrneta žepe in jezik.

Mali Gropa je ravnokar prihajal s svojo četo do Bidersice, ko zabrlizga piščal. Takoj se ustavi in kmalu stoji pred njim Zvirčev pastir.

Malo Gropa izprašuje Jožka, a ne izve ničesar. Obeta mu vsakojake reči, a pastir molči in ne pove ničesar. Mali Gropa škriplje z zobmi in udari pastirja za uho, da se la kar zgrudi na tla. Preiščejo mu žepe in najdejo pismi komenskega kaplana. A nihče jih ne zna brati.

Jožka spel postavijo na noge in ga silijo, naj jim prebere pismi.

»Ne smem,« odvrne Jožek objokanih oči, »ne morem, brenči mi vse po glavi,« izdihne in na obrazu se mu je brala silna boleost.

»Ti si naš izdajalec in zato boš to plačal s smrtjo,« se zadere Mali Gropa.

»Za božjo voljo vas prosim, prizanesite mi,« vzklikne pastir in dvigne sklenjene roke.

»Kovar, odpelji fanta in ga obesi za pete na tako drevo, pod katerim je mravljišče,« ukazuj, kapitan.

Kovar zamaši pastirju usta s cunjjo in

odide z njim iskat mravljišča, dokler ga fudi ne najde.

Dečka obesi za pete na gabrovo vejo, da je pastirju segala glava ravno do mravljišča. Tako ga pusti in odide za drugimi.

Mali Gropa pa je še ukazoval: »Ta-le naš izdajalec, la-le Jožek je Podbregarjev sin s Torovega. Maščevali se moramo tudi nad njegovim očelom. Ti, Padarjev Jur iz Zapog, ti pojdi domov in naprezi oba konja ter pridi z vozom na Torovo. Drugi pojdi z mano.«

Kmalu so obkolili Podbregarjevo hišo. Kapitan in še eden njegovih tovarišev sta vstopila našemljena v izbo. Podbregar skoči iz postelje, pograbi za puško, a bilo je prepozno. Rokomavha ga primela in zahleva vala denarjev. Ker pa se hišni gospodar brani kaj povedati, ga obesita za roke na leseni drog v dimnici in sicer tako, da je držal noge nad ognjem. Drugi plašarji, ki so medtem vstopili v sobo, ga polivajo z razbeljeno zabelo, zahlevajoč, naj pove, kje ima denarje.

Zena je ležala zvezana na postelji z zamašenimi ušmi. Le mali fantek se je pravočasno skril v hiši pod peč in nihče ga ni opazil.

V tem je prišel Jur iz Zapog z dvema vozovoma in rokomavhi so ropali in nalagali na voz vsakojako blago.

Na pol mrlvega Podbregarja so rokomavhi pustili in odšli z blagom v lemnj gozd.

Kakor hitro pa so odšli, prileze sinček izpod peči, odveže malar in ji odmaši ušla. Mali hili v vežo za možem, sinček pa sleče v Zapoge pravil vaščanom, kaj se je pripetilo na Torovem.

Zapožani se jaderno oborože in hile poizvedovat za rokovnjači, toda brez vsakega uspeha. Le Padarjeva konja sta sama privozila domov. Zapoški mežnar pa je še tisti dan šel v imenu sosese naznaniti strašni dogodek na Torovem v Mekinjsko graščino.

Okrajni komisar Franc Delcila je čudom poslušal Zapožana, svela jeza se mu je nabirala v srcu in takoj je poklical svojega praktikanta Valentina Levičnika, da mu narekuje prošnjo na okrožni urad za vojaško asistenco. Še tisti dan je šel z njo v Kamnik sodni sluga Geiger, da tudi ustno pospeši nujnost rešitve.

Kakor bi se bližala nevihta, tako je bilo ozračje od Kamnika do Komende in še mnogo dalje. Kmetje so se na tihem pomenkovali in izbirali orožje, ženske so preplašene prenašale vesti od hiše do hiše, a tudi gospoda je slutila, da ne bo dobro, ako se še nadalje mimo rokovnjačev prehaja na dnevni red.

Nedolžna kri je klicala na maščevanje.

»Grozno je slišati, kar počne ta sodrag! Nili nedolžni mladini ne prizanašajo! To kriči v nebo za maščevanje!« govori komisar svojemu konceptni praktikantu.

»Vsak človeški čut je zamrl v teh ljudeh. Kaj neki je vzrok temu?« povprašuje mladi praktikant.

»Saj sva sama, prijatelji! Naš državni sistem ubija vsako svobodo. Predolgo že drži železna Meternikova roka državne vajeti v svojih rokah. Naš kmet je servilen, nemško fevdalstvo ga tlačii, omike ni nobene, ker vsako proslo gibanje moramo zatreti v kafi. Ali fudi naša država ne prespi evropskega

prevrata in verjemi mi, da ni daleč listi čas, ko avstrijski narodi zahromé in lakrat bo jojl Nemci so seveda pripravljeni na državni preobrat, ker imajo že loliko lei moč za sabo, ali mi Slovenci smo uboga para in nimamo nobene zgodovinske preteklosti, nobene zavedne sedanjosti, zato pa tudi ne nebe upapolne prihodnosti. Nimamo samo-slojne deželne uprave, nimamo slovstva, nimamo šol, nimamo nič.

»Tudi mi se gibljemo,« ugovarja pohlevno praktikant. »Kakšen hrup je zagnala abecedna vojska, ki nas je vzbudila iz spanja. Imenitni možje so, ki nas dramijo, učeni Kopitar, skromni Metelko, pesnik Prešeren. Ni nas treba bit sram teh mož.«

»To je res. Ali sramota za našo deželjo so rokovnjači, ljudje brez vsake omike in surovi do skrajnosti.«

»Nimamo šol, nimamo knjig, gospod komisar! Vse nam duši Meternikova vlada.«

»Naš kmet sam spregleduje, da ne more dajati več poluhe rokomavhom, in to je dobro znamenje. Zato mu povdemo na roke. Brez žrtve seveda ne pojde. In žrtve so že dovršeno dejanje. Zato na delo!«

Imaš bolečine v obrazu? V celém telesu?

Uporablaj Elza-Fluid!

Potrebuješ ti dobrodejno in okrepčujoče mazilo?

Uporablaj Elza-Fluid!

Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporablaj Elza-Fluid!

Ali želiš najboljšo za njegovanje zob, kože, glave?

Uporablaj Elza-Fluid!

Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

Uporablaj Elza-Fluid!

Ali želiš dobro domače in kozmetično sredstvo?

Uporablaj Elza-Fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljše delovanje kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš:

To je najboljšo, kar sem odaj poskušal!

Išči Elzafluid v vseh dotičnih poslovnica, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naravnost, staneš zavojnico in poštino, če se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojzlate ali 1 dvojzlatna steklenica	24 dinarjev
12 dvojzlatih „ 4 dvojzlatne steklenice	84 „
24 „ „ 8 dvojzlatnih steklenic	168 „
36 „ „ 12 „ „	288 „

Kot primot: Elza obliži zoper kurja očesa 2 din. ali 2 din. Elza-mentolni črtniki 4 din.; Elza-rihje olje 30 din.; Elza-voda za usta 12 din.; Elza-kolonjska voda 12 din.; Elza-čumski miris za sobo 12 din.; Glycerin 4 din. in 12 din.; Lysool, Lysoform 12 din.; Kiseški čaj od 1 din. dalje; originalno Basikum francosko žganje velika steklenica 12 din.; Elza-mrčesni prašek 7 din.; strup za podgane in miši 7 din. Za primot se zavojnica in poština posebej računa.

Na te cene se računa 5% doplačila. Pisma je natančno adresirati na: EUGEN V. FELLER, le karnar, STUBICA DONJA, Elzatrž 16, Hrvaško

Poroč. prstani
Double varilice
Sienske ure
Budilke
Zemne ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatarne in
srebrnino **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Presernova 1

LEPO, ČRNO, NOVO ➔ **BRINJE**
oddaja najceneje Ivan JELACIN, Ljubljana

Ženske lase. Vse nabiralce las obvestim, da kupujem na malo in veliko zmešane in rezane lase ter plačam vedno po najvišji dnevni ceni. Izdelujem gledališke vlasulje moderne podlage. Lepe lasne kite od 130 K naprej. Če želite, pošljite mali vzorec las in ceno. Angleške in Solinger-BRITVE I. v. Barvilo za lase. Mila, dišave, lasne mrežice. Bouleau-voda proti izpadanju las. Točna postrežba. — I. dolejska lasna industrija, I SVETEC, Novo mesto. 4397

PERILO

pletenine, svila, vse potrebščine za šivilje in krojače

najceneje pri

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS
Ljubljana, Mestni trg 19

ANTON KUNSTEK

LJUBLJANA :: Kopitarjeva ulica 4,
priporoča svojo veliko zalogo

**usnja in čevljar-
skih potrebščin**

na drobno in debelo.

Fižol in semensko deteljo
kupuje **FRAN POGAČNIK**, Ljubljana,
Dunajska cesta štev. 36. 5015

➔ Na veliko in malo! ➔

Priporočamo

najboljše šivalne stroje Gritzner

za rodbinsko in obrtno rabo, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri:

Josip Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Miši-podgane

stenice-ščurki in vsa gola-zen mora poginiti ako porabljate moja najbolja preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljsk. in hišnim mišim 28 K, za podgane 28 K, za ščurke, 30 K, za stenice 28 K, uničev. m. ljev 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčes. suna sadu in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K. Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zaved za eksp. M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost s Sveopće Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.

SLOVENSKA BANKA

Centrala v Ljubljani v lastni palači, Stritarjeva ulica štev. 9 (naspr. frančiškanske cerkve)

Podružnice: Novi Sad, Dolnja Lendava, Ljutomer. Ekspozitura: Vrhnik.

Plačuje najvišje obresti na vložne knjižice in na vloge na tekočih računih.

Delniška glavnica: K 30,000.000

Rezervni zaklad: K 5,000.000

Se priporoča za izvršitev vseh banknih poslov pod najkvalitetnejšimi pogoji.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 6 (tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekočem računu od 1. jan. 1923 po

➔ **5%** ➔

brez odbitka rentnega in invalidnega davka

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem septembra 1922 nad 110 milijonov kron hranilnih vlog in nad 1,100.000 kron rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.